

CHRISTIAN

- den lille tobaksarbejder

HVEM ER CHRISTIAN?

Året er 1896, og nu skal du møde Christian. Han er lige fyldt 10 år.

Christian bor i Assens med sin mor og tre søskende. Hans mor er syerske, og mens hun syr for andre, passer hun også Christians mindre søskende derhjemme. Christians far er død, og det er derfor vigtigt, at Christian kan arbejde og tjene penge og bidrage til, at han og familien får mad på bordet hver dag.

V. THIESEN,

AARSLEV ST.

Fotograf,

Christians hverdag

Christian går i skole hver formiddag fra kl. 08.00 - 13.00 fra mandag til lørdag. Efter skole når han lige hurtigt hjem og får en bid mad, inden han løber hen på tobaksfabrikken, hvor han arbejder på eftermiddagsholdet.

De er 7 drenge på eftermiddagsholdet. Der er også et formiddagshold, som går i skole om eftermiddagen. Christian arbejder på Assens Tobaksfabrik om eftermiddagen fra kl. 13.30 - 18.30, også mandag til lørdag. På "eftermiddagsholdet" er han sammen med 6 andre drenge.

Ingeborg Christensen
N. adely 38

Skolen

Alle børn skal gå i skole fra de er 6 år til de er konfirmeret. Det er meget hårdt at passe sin skole, når man arbejder hver dag.

Det kan være svært at holde sig vågen om morgenen, når alle eleverne skal lære salmeversene, som er så vigtige for at kunne blive konfirmeret.

SKOLE VS. ARBEJDE

Christian har svært ved at se, at det er en god idé at gå i skole. Han forstår ikke, hvad salmeversene betyder, og han får flere penge, hvis han arbejder på fabrikken i stedet for at gå i skole. Han ved, at hans mor har brug for, at han tjener mange penge. Derfor sker det nogle gange, at han tager en ekstra vagt, hvis han bliver spurgt om det. Dog ligger der en fare i at blive væk fra skolen for mange gange. Hvis han pjækker for ofte, så kan han risikere, at hans mor skal betale skolemulkt - en slags bøde, som skal hindre forældrene at holde børnene væk fra skolen.

ARBEJDSOPGAVERNE PÅ TOBAKSFABRIKKEN

- På fabrikken arbejder Christian med at dykke tobaksblade i krydderisovs. Han sørger for, at bladene og sovsen bliver til en slags grød, som han laver "snebolde" af. Hver "snebold" skal tørre på en rist i et meget varmt rum. "Sneboldene" er det, som skal være i midten af skrårullerne. Christian skal gøre det samme flere gange.

LØN OG ARBEJDSVILKÅR

Hver uge tjener Christian 1. kr. og 20 øre. Christians familie er helt afhængig af, at Christian tjener penge og bidrager til husholdningen.

Hans arbejdsopgaver er hårde – det slider meget på hænderne at skulle lave bindegods i skrårullerne, og tit sprækker hænderne, og han bløder. De dampe som kommer fra sovsen gør også, at han hoser meget, og han får det nogle gange dårligt. Hans far hostede også meget inden han døde. Han arbejdede også på tobaksfabrikken.

Hvis Christian er syg og væk fra arbejdet, får han ingen løn for de manglende arbejdstimer. Så han bliver nødt til at gå på arbejde, også selv om han har sprukne hænder og hoster.

CHRISTIANS BOLIGFORHOLD

Christian og familien bor til leje på første sal i et lille hus i Ladegårdsgade. Her har de et fælles latrin (toilet) i gården, som de deler med dem, der bor i stueetagen.

Luften i byen er meget røgfuld, alle de mange huse har skorstene, hvor der oser både når de laver mad og brænder kul for at få varme.

KAMPEN OM BRÆNDE

- Kulpriserne er meget høje, og det sker, at Christian og nogle af hans venner tager ned til havnen eller går langsmed banen efter mørkets frembrud for at samle noget af det kul, der falder af vognlæssene på vej til Vestfyns Kulimport. Det er ikke helt lovligt, så de skal passe på ikke at blive opdaget. Det er dog ikke helt ufarligt. De har hørt om historier fra andre steder i landet, hvor børn er kommet meget til skade.

FREMTIDSDRØMME

Christians forældre er fra arbejderklassen. Selv om Christian går i skole, så har han ikke de samme muligheder for at skabe sin egen fremtid, som du har. Det er stor sandsynlighed for, at han kommer til at arbejde på tobaksfabrikken også når han bliver konfirmeret og er voksen. Han bliver ikke ven med fabriksejerens søn, selv om de måske er lige gamle.

Hvad tror du er Christians drømme for fremtiden?